

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب

اهداف تعلیم و تربیت اسلامی

اسماء سعادت پور^۱، زهرا جابری^۲

۱- کارشناس آموزش ابتدایی، معلم پایه پنجم دبستان.

asma.saadatpour1400@gmail.com

۲- کارشناس آموزش ابتدایی، معلم پایه پنجم دبستان.

Jaberi.zahra10128@gmail.com

چکیده

تربیت دینی از دیرباز موضوع بحث و بررسی اندیشمندان تربیتی با دیدگاه‌های گوناگون فلسفی، علمی و دینی بوده است. همه متخصصان حوزه دین و تعلیم و تربیت بر این باورند که اگر افراد جامعه زندگی خود را برمدار دین و خداپاوری قرار دهند، سلامت و سعادت جامعه در همه ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تضمین می‌شود. ضمانت اجرا و تحقق این هدف مهم، مشروط به برنامه‌ها و روش‌ها و به‌طور کلی، نظام تعلیم و تربیت دینی جوامع است. با توجه به اعتقاد ما مسلمان به معاد و سرانجام هستی، آشنایی با اهداف و روش‌های تعلیم و تربیت در اسلام از ضرورت‌های غیر قابل انکار برای هدایت صحیح افراد جامعه به سوی مسیر سعادت است؛ چرا که بدون شناخت کافی از اهداف و روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی، امکان انحراف افراد از مسیر پر پیچ و خم زندگی دنیوی برای رسیدن به آخرت وجود دارد. به همین دلیل خداوند متعال با فرستادن انبیای الهی، حجت را بر مردم تمام و مسیر هدایت را مشخص کرده است. هدف پژوهش حاضر بررسی مبانی، اهداف و شاخص‌های تربیت اسلامی در نظام تعلیم و تربیت است.

کلمات کلیدی: تعلیم و تربیت، اسلام، اهداف، دانش آموزان، معلم.

۱- مقدمه

تعلیم و تربیت یکی از نیازهای ضروری انسان‌ها برای قرار گرفتن در مسیر صحیح زندگی است. تحقق هدف آفرینش انسان تنها در پرتو تعلیم و تربیت مسیر است. به این منظور خداوند متعال انسان را به نیروی عقل و ابزار معرفت تجهیز کرده پیامبرانی را با دلیل روشن و احکام و قوانین محکم بر انگیخت و رسالت تعلیم و تربیت انسان را به آنان سپرد (صالحی و یار احمدی، ۱۳۸۷). اولین شرط هماهنگی فعالیت‌های تربیتی، داشتن هدف و مقصد است که باید برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط را هدایت کند. لازم است هدف غایی تعلیم و تربیت بطور کلی و به ویژه برای افرادی که در تنظیم برنامه‌های مربوطه نقشی برعهده دارند روشن باشد و هدف تربیت افراد در هریک از مراحل رشد نیز به صراحت تعیین و به مربیان اعلام گردد. در تربیت اسلامی، هدف اساسی و غایی تربیت، الهی شدن آدمی است. برای رسیدن به این هدف، استعدادهای عالی انسان که در خلقت او قرار داده شده است باید رشد کند و فعلیت یابد. تعلیم و تربیت نه تنها در اسلام و ایران بلکه مبحثی است که در تمام مکاتب فکری و در اکثر کشورهای جهان مطرح بوده و نیز هست. متأسفانه تعلیم و تربیت اسلامی نزد خود مسلمانان مهجور مانده است و تنها زمانی از آن یاد می‌کنند که کشورهای دیگر با تحقیق و پیگیری مطالبی منطقی، نکات تربیتی خاصی را به عنوان اصول تعلیم و تربیت خود مطرح می‌سازند.

از مبانی مهمی که در برنامه تربیتی اسلام به شدت مورد عنایت قرار گرفته، ارزشهای اخلاقی است زیرا تربیت بیش از هر نهاد دیگری با ارزش‌ها سر و کار دارد و به دنبال تحقق آنهاست. بنابراین ارزشهای الهی، مبانی مهمی برای استنتاج روشهای تربیت می‌باشد. در اندیشه شهید مطهری (ره) تعلیم و تربیت، بحث ساختن انسان‌ها است و مکتب اسلام مکتبی مشخص با هدف‌هایی معین